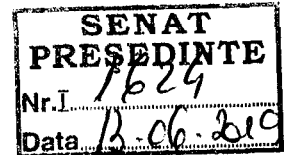

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

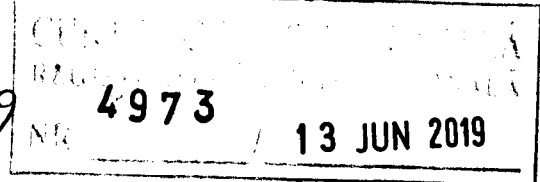
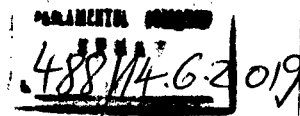
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1735A/2019

Domnului

Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 27 iunie 2019 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 10 iulie 2019.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

Președinte,

Prof.univ.dr. Valer DORNEANU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, iunie 2019

CP1/817/12.06.2019

Domnului VALER DORNEANU**PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE**asupra****Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a
Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice**

La data de 4 iunie 2019, Parlamentul României a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (Pl-x nr. 112/2018).

Ținând cont de faptul că forma legii transmise la promulgare este una ulterioară procedurii de reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 684/2018 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 50 din 18 ianuarie 2019) și având în vedere că Parlamentul a adoptat o serie de reglementări care sunt contrare și excedează limitelor deciziei menționate, considerăm că Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 147 alin. (2) și (4) din Constituție, pentru motivele prezentate în continuare.

1. La data de 27 iulie 2018, Președintele României a formulat o sesizare de neconstituționalitate asupra Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, solicitând instanței constituționale să constate că Parlamentul a adoptat această lege cu nerespectarea dispozițiilor consacrate de art. 1 alin. (5), art. 21 și art. 22 alin. (1) din Legea fundamentală. Ca urmare a pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 684 din 6 noiembrie 2018, după parcurgerea procedurilor legislative parlamentare, Parlamentul a adoptat Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice în forma dedusă controlului Curții Constituționale prin prezenta sesizare.

Prin Decizia nr. 684/2018, Curtea Constituțională a statuat că „dispozițiile articolului unic [cu referire la art. 109 alin. (6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002] din Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.” Așadar, Decizia Curții Constituționale nr. 684/2018 a avut ca efect redeschiderea procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia instanței constituționale în temeiul art. 147 alin. (2) din Constituție. Potrivit jurisprudenței sale constante (a se vedea Decizia nr. 1.177 din 12 decembrie 2007, Deciziile nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010, Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010 sau Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018 și Decizia nr. 61/2018 din 13 februarie 2018) Curtea Constituțională a statuat că, în cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va corela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză. Or, în cazul de față, în cadrul procedurii de punere de acord a legii cu Decizia Curții Constituționale nr. 684/2018, Parlamentul a eliminat unele texte și a operat modificări, fără ca acestea să fi făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și, în mod evident, contrar soluției dispuse de către instanța constituțională. Examinând legea adoptată de Parlament în forma în care aceasta a fost retrimisă la promulgare, reiese că anumite texte din legea criticată au fost eliminate deși acestea nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și nici al controlului de constituționalitate, iar altele au fost modificate deși acestea nu au fost declarate neconstituționale și nu corespund vreunei necesități de corelare cu celelalte dispoziții ale legii.

Astfel, intervenția legislativă de la articolul unic, cu referire la modificarea alin. (3) al art. 109 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002, din legea în forma anterioară controlului de constituționalitate prevedea: „Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.” Prin Decizia nr. 684/2018, Curtea Constituțională a efectuat controlul de constituționalitate asupra dispozițiilor art. 109 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, în raport cu prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție privind principiul legalității și a constatat că: „dispozițiile art. 109 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată - potrivit cărora constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției - nu încalcă standardele de claritate și previzibilitate a legii, ce reprezintă o cerință de rang constituțional, astfel că nu aduc atingere prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție privind principiul legalității. Chiar dacă dispozițiile art. 108 alin. (1) lit. a) pct. 4, lit. b) pct. 2, lit. c) pct. 3 și lit. d) pct. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 stabilesc, pentru toate contravențiile săvârșite prin încălcarea limitelor legale de viteză, că depășirea vitezei maxime admise este "constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic", aceasta nu înseamnă că textul de lege criticat nu este clar și previzibil.”

În procedura reexaminării, însă, Parlamentul a modificat textul alin. (3) al art. 109 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002, în sensul următor: „(3) Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul **mijloacelor tehnice certificate** sau a mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.” Analizând comparativ cele două forme ale art. 109 alin. (3), înainte și după decizia Curții Constituționale, se observă că Parlamentul a operat completări asupra acestui text de lege, deși acesta a fost declarat constituțional de către instanța constituțională, ca urmare a efectuării controlului de constituționalitate. Cu toate că aceste prevederi au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a stabilit prin Decizia nr. 684/2018 că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate, așadar modificarea acestor dispoziții s-a făcut cu depășirea limitelor deciziei Curții Constituționale. Prin urmare, în cazul de față, ca efect al depășirii de către Parlament a limitelor reexaminării, dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție au fost încălcate.

Or, în această situație, Parlamentul nu putea modifica aceste dispoziții, întrucât acestea au fost declarate constituționale. În acest sens este și jurisprudența instanței constituționale care, prin Decizia nr. 515/2004, statuează în legătură cu dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție că acestea „se referă la reexaminarea unei legi sau a unor dispoziții legale a căror neconstituționalitate a fost constatată printr-o decizie a Curții Constituționale, pronunțată cu ocazia controlului de constituționalitate a priori...” și că „Acest text limitează reluarea procesului legislativ de reexaminare numai cu privire la dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale de către Curtea Constituțională.” De asemenea, potrivit Deciziei nr. 33/2018, în cadrul procedurii de reexaminare, Parlamentul **poate modifica și alte prevederi legale decât cele constatate ca fiind neconstituționale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale**, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză.

Așadar, în conformitate cu art. 147 alin. (2) din Constituție, Parlamentul este ținut în procedura de punere de acord a legii cu decizia Curții Constituționale de limitele trasate de aceasta, respectiv de modificarea, completarea ori eliminarea/abrogarea acelor norme declarate de Curtea Constituțională în mod expres ca fiind neconstituționale în tot sau în parte. Punerea de acord a legii cu decizia Curții Constituționale nu poate face abstracție de rolul și competențele Parlamentului care poate adopta oricare dintre aceste soluții cu privire la textele declarate neconstituționale, fără a depăși cele statuate expres prin dispozitivul Curții Constituționale. Prin urmare, considerăm că modificările operate de Parlament asupra alin. (3) al art. 109 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002, constituie o intervenție legislativă ce determină depășirea de către forul legislativ a limitelor stabilite prin Decizia nr. 684/2018, ceea ce contravine art. 147 alin. (2) din Constituție.

Mai mult decât atât, considerăm că legea a fost adoptată cu ignorarea celor statuate prin Decizia nr. 684/2018 și prin jurisprudența constantă a Curții Constituționale, înfrângând în acest mod voința instanței de contencios constituțional. Astfel, legea s-a adoptat prin înlăturarea efectului deciziei instanței constituționale, care este unul obligatoriu, inclusiv pentru legiuitor. Considerentele și dispozițiile obligatorii ale deciziilor Curții Constituționale se impun cu aceeași forță juridică tuturor subiectelor de drept. De aceea, ținând cont de aceste argumente cât și de cele anterior expuse, considerăm că legea criticată a fost adoptată și cu încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

2. Aceleași critici sunt aplicabile și în ceea ce privește modul în care s-au pus de acord cu Decizia nr. 684/2018 dispozițiile articolului unic, cu referire la modificarea alin. (4) al art. 109 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002, din legea în forma anterioară controlului de constituționalitate. Acesta prevedea: „(4) Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere **și care sunt poziționați vizibil**. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin. (1).”

Prin Decizia nr. 684/2018, Curtea Constituțională a constatat că „formularea dispozițiilor art. 109 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea criticată, este clară, întrucât poziționarea vizibilă se referă la autovehiculele pe care se instalează dispozitivele destinate măsurării vitezei, fără ca vizibilitatea autovehiculelor respective să fie raportată în vreun fel la distanțele de 500-1.000 m față de radar (în cazul amplasării dispozitivelor radar în localitate), respectiv de 2.000-4.000 m (în cazul amplasării acestora în afara localității), aceste distanțe fiind prevăzute, în mod expres, de legea criticată cu privire la postarea panourilor de atenționare privind prezența dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere, precum și a dispozitivelor radar tip pistol. Ca atare, dispozițiile art. 109 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată prin legea dedusă controlului de constituționalitate, nu încalcă cerințele privind calitatea legii și nu contravin prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție.”

În procedura reexaminării, însă, Parlamentul a modificat textul alin. (4) al art. 109 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002, în sensul următor: „(4) Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau a mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.” (4) Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive, conform alin. (1) **și care nu sunt amplasate în locuri vizibile.**”

Așadar, cu toate că dispozițiile modificatoare cu referire la alin. (4) al art. 109 din OUG nr. 195/2002 au fost declarate constituționale prin Decizia Curții Constituționale, Parlamentul a adus unele modificări asupra acestui text de lege, fără ca acestea să corespundă vreunei necesități de recorelare cu celelalte dispoziții ale legii. Considerăm că această intervenție legislativă s-a realizat prin depășirea limitelor stabilite prin Decizia nr. 684/2018 și contrar prevederilor art. 147 alin. (2) din Constituție.

3. De asemenea, învederăm faptul că din legea criticată lipsesc dispozițiile cuprinse la articolul unic referitoare la modificarea alin. (5) și (12) ale art. 190 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002, astfel cum acestea erau prevăzute în legea adoptată în prima fază, anterior realizării controlului de constituționalitate [(5) Autovehiculele pe care sunt instalate dispozitivele radar pot fi utilizate staționar sau în mișcare. (12) Pentru amenzile contravenționale în cuantum de până la 20 puncte-amendă, contravenientul poate achita pe loc agentului constator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege].

Potrivit Deciziei nr. 75/2019, Curtea Constituțională a stabilit potrivit paragrafului 48: „Ca efect al prezentei decizii, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile legii în limitele deciziei Curții Constituționale, ceea ce presupune ca dezbateră parlamentară să fie reluată în limitele cererii de reexaminare, însă numai cu privire la dispozițiile care au făcut obiectul sesizării și controlului de constituționalitate în prezenta cauză.” Învederăm că prevederile alin. (5) și (12) ale art. 190 din Ordonanța de urgență nr. 195/2002 nu au făcut nici obiectul sesizării de neconstituționalitate a Președintelui României și, evident, nici al controlului de constituționalitate. Așadar eliminarea acestor dispoziții s-a făcut cu depășirea limitelor deciziei Curții Constituționale. Prin urmare, în cazul de față, ca efect al depășirii de către Parlament a limitelor reexaminării, dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție au fost încălcate.

În concluzie, observăm faptul că, în cazul de față, în ceea ce privește legea retrimisă la promulgare, instanța constituțională a soluționat obiecția de neconstituționalitate cu o decizie de constatare a neconstituționalității unora dintre dispozițiile legii în raport cu criticile formulate, ceea ce a impus reluarea procedurii de dezbateră legislativă, în condițiile și limitele fixate prin decizia instanței constituționale, potrivit art. 147 alin. (2) din Constituție. Astfel, considerăm că legea supusă controlului de constituționalitate, prin prezenta solicitare, s-a adoptat cu nesocotirea celor statuate prin Decizia Curții Constituționale nr. 684/2018. De aceea, subliniem că este esențial ca instanța constituțională să procedeze la soluționarea definitivă a acestei situații și să constate neconstituționalitatea acestei legi în ansamblu, fără posibilitatea Parlamentului de a o mai reexamina.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că prevederile Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale, în ansamblu.

**~~PREȘedintele ROMÂNIEI~~
KLAUS - WERNER IOHANNIS**

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

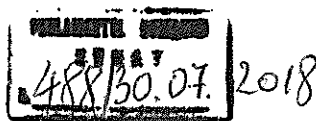
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

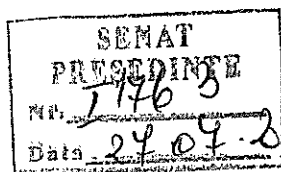
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1203A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 7179 / 27 JUL 2018

Domnului

Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

488/2018

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 11 septembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 26 septembrie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 1203 A / 2018

R O M Â N I A

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 7170 / 27 JUL 2018

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 2018

CP1/1262/27.07.2018

Domnului VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice a fost transmisă de Parlament spre promulgare Președintelui României în data de 11 iulie 2018. Prin conținutul normativ această lege cuprinde dispoziții contrare normelor și principiilor constituționale consacrate de art. 1 alin. (5), art. 21 și art. 22 alin. (1), pentru argumentele ce urmează a fi prezentate în continuare.

1. Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție

a) Alin. (4) al art. 109 din legea dedusă controlului de constituționalitate prevede: „Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive”. De asemenea, alin. (6) din același articol al legii criticate dispune obligativitatea presemnalizării dispozitivelor radar utilizate în mod staționar, prin panouri de atenționare, instalate pe sensul de mers la o distanță de 500 – 1000 m în localitate, respectiv de 2.000 – 4.000 m în afara localităților.

Din formularea celor două texte nu se înțelege cu claritate dacă poziționarea vizibilă se referă la autovehicule, la înscrisurile sau la însemnele distinctive ale poliției rutiere. În egală măsură, nu este clar dacă vizibilitatea la care se referă art. 109 alin. (4) trebuie raportată în vreun fel la distanțele de 500 și 1000 de metri în cazul amplasării dispozitivelor radar în localități, respectiv la distanțe între 2000 și 4000 de metri în cazul amplasării dispozitivelor în afara localităților, prevăzute de art. 109 alin. (6) pentru presemnalizarea prezenței dispozitivelor radar instalate pe autovehicule sau pe suportii amenajărilor rutiere ori a utilizării dispozitivelor radar tip pistol. În aceste condiții, fiind susceptibile de mai multe interpretări de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, dispozițiile alin. (4) și alin. (6) ale art. 109 din legea dedusă controlului de constituționalitate sunt neclare, ceea ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

În plus, considerăm că această soluție legislativă se îndepărtează de la scopul instituirii normei, respectiv acela de a conduce la îmbunătățirea siguranței rutiere. Potrivit art. 2 din O.U.G. nr. 195/2002 „Îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație pe drumurile publice se fac de către poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care are obligația să ia măsurile legale în cazul în care constată încălcări ale acestora”. În acest context, apreciem că activitățile poliției rutiere de aplicare a legii privind respectarea vitezei legale de circulație nu trebuie să se rezume la acțiuni vizibile și presemnalizate, în caz contrar aceasta urmând a se afla în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile și atribuțiile prevăzute de lege.

b) Potrivit alin. (10) al art. 109 din legea criticată, nerespectarea prevederilor alin. (4) și (6) ale art. 109 se sancționează cu nulitatea absolută a procesului verbal de constatare a contravenției și cu sancționarea polițistului în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002.

Totodată, în conformitate cu dispozițiile alin. (7) al art. 109 al legii, panourile de atenționare cu privire la prezența dispozitivelor radar se asigură și se montează de către administratorul drumului public, la solicitarea poliției rutiere. Așadar, potrivit legii, obligația de asigurare și montare a panourilor de atenționare nu incumbă poliției rutiere, ci administratorului drumului public. Mai mult, potrivit art. 17 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor „Lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constatator, numele și prenumele contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constatator atrage nulitatea procesului-verbal. Nulitatea se constată și din oficiu”.

În primul rând, întrucât poliția rutieră are, potrivit legii, numai obligația de a solicita instalarea respectivelor panouri, considerăm că norma de la alin. (10) al art. 109 din legea criticată este lipsită de previzibilitate, întrucât sancționarea polițistului este relaționată de un aspect ce nu are legătură cu atribuțiile sau conduita acestuia.

În al doilea rând, legea este neclară întrucât lasă la latitudinea administratorului drumului public îndeplinirea obligației de a asigura și monta panouri de atenționare, la solicitarea poliției rutiere, fără a prevedea sancțiuni pentru acesta în cazul în care nu-și îndeplinește obligația. Din această perspectivă, considerăm că dispozițiile criticate nu se circumscriu nici scopului legii, astfel cum este definit la alin. (2) al art. 1 din O.U.G. nr. 195/2002, potrivit căruia scopul actului normativ este „asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului”. Așadar, formularea alin. (7) al art. 109 din legea supusă controlului contravine și din acest punct de vedere, dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii.

În al treilea rând, din interpretarea sistematică a prevederilor art. 17 din O.G. nr. 2/2001 și ale alin. (10) al art. 109 din legea criticată rezultă că acesta din urmă adaugă noi cazuri de nulitate a procesului verbal de constatare a

contravenției, distinct de cele prevăzute de cadrul general în materie. Or, în condițiile în care respectarea acestor cerințe nu ține doar de conduita agentului constatator, ci depinde chiar de un terț (amplasarea de panouri de semnalizare de către administratorii drumurilor) considerăm că ipoteza normativă de la alin. 10 al art. 109 din legea criticată contravine principiului securității raporturilor juridice prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție.

În Decizia nr. 30/2016 Curtea a reținut că „potrivit art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, „textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce”, iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, „actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis (...)”. Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională (...) prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”.

c) Potrivit prevederilor alin. (3) al art. 109 din legea criticată: „Constatarea contravențiilor cu privire la faptele care încalcă dispozițiile privind limitele de viteză se face numai cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, consemnându-se aceasta în procesul verbal de constatare a contravenției”. Textul astfel modificat constituie un paralelism legislativ, având în vedere că toate cazurile de sancționare a contravențiilor săvârșite prin depășirea limitelor de viteză prevăzute de art. 108 alin. (1) lit. a) pct. 4, lit. b) pct. 2, lit. c) pct. 3, respectiv lit. d) pct. 3 din O.U.G. nr. 195/2002 prevăd că depășirea limitelor de viteză este „constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic”. Din aceste considerente, dispozițiile alin. (3) al art. 109 din legea criticată încalcă standardele de claritate și predictibilitate a legii ce reprezintă o cerință de rang constituțional.

Alin. (11) al art. 109 din legea supusă controlului prevede posibilitatea achitării de către contravenient a jumătate din minimul amenzii aplicate, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal. Dispoziția se întemeiază pe prevederile art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Semnalăm însă că acest text a fost recent modificat prin Legea nr. 203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, urmând să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2019. Astfel, Legea nr. 203/2018 stabilește posibilitatea achitării, în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal, a jumătate din minimul

amenzii. Mai mult, art. 25 alin. (1) din această lege prevede că dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minimul amenzii contravenționale, într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, se abrogă. Drept urmare, considerăm că prevederile alin. (11) al art. 109 din legea criticată, referitoare la posibilitatea achitării a jumătate din minimul amenzii încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) în componenta sa referitoare la standardele de claritate și predictibilitate a legii.

Alin. (14) al art. 109 din legea supusă controlului prevede că amenzile privind circulația pe drumurile publice se fac venit integral la bugetele locale. Or, potrivit art. 4 din Legea nr. 203/2018, „sumele reprezentând amenzile contravenționale încasate în condițiile prezentei legi se fac venit la bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul”. Așadar, legea nu este clară cu privire la destinația sumelor încasate din amenzile privind circulația pe drumurile publice, neindicând dacă este vorba despre bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul ori despre cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care a fost aplicată sancțiunea contravențională. Drept urmare, și sub acest aspect prevederile alin. (14) al art. 109 din legea criticată încalcă normele de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Așadar, prin dispozițiile nou introduse la alin. (3), la alin. (11) și la alin. (14) ale art. 109 se creează o serie de paralelisme legislative. Referitor la acest aspect, art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, menționează următoarele: „(1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere (...)”.

Respectarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii reprezintă o cerință de rang constituțional. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (Decizia nr. 903/2010, Decizia nr. 743/2011, Decizia nr. 1/2014 și Decizia nr. 562/2017). Totodată, instanța de control constituțional a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr. 26/2012 și Decizia nr. 445/2014). În mod concret, prin

Decizia nr. 1/2014, Curtea Constituțională a sancționat paralelismul legislativ, constatând încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție (paragrafele 111 și 113).

Or, art. 16 din Legea nr. 24/2000 menționează că în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Paralelismele legislative identificate contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, prin viciile de tehnică legislativă, procesul de interpretare și aplicare a dispozițiilor mai sus menționate din legea criticată față de dispoziții contradictorii din alte acte normative sau din chiar cuprinsul O.U.G. nr. 195/2002 fiind în mod rezonabil afectat de confuzii și neclarități.

În consecință, modificările și completări aduse O.U.G. nr. 195/2002 încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece nu respectă principiul supremației legilor și nici principiul securității raporturilor juridice, în componenta sa referitoare la accesibilitatea, calitatea, claritatea și previzibilitatea legii, așa cum a fost consacrat de Curtea Constituțională în jurisprudența sa.

2. Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice încalcă art. 1 alin. (5) coroborate cu cele ale art. 21 din Constituție

Potrivit alin. (13) al art. 109 din legea criticată, „În cazul prevăzut la alin. (12), agentul constatat eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatat, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară”.

Cadrul general în materia sancționării contravențiilor reglementat de O.G. nr. 2/2001 menționează: „Art. 15. - (1) Contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic agenți constatați”. De asemenea, potrivit art. 16 din același act normativ, procesul verbal de constatare a contravenției „va cuprinde în mod obligatoriu: data și locul unde este încheiat; numele, prenumele, calitatea și instituția din care face parte agentul constatat; datele personale din actul de identitate, inclusiv codul numeric personal, ocupația și locul de muncă ale contravenientului; descrierea faptei contravenționale cu indicarea datei, orei și locului în care a fost săvârșită, precum

și arătarea tuturor împrejurărilor ce pot servi la aprecierea gravității faptei și la evaluarea eventualelor pagube pricinuite; indicarea actului normativ prin care se stabilește și se sancționează contravenția; indicarea societății de asigurări, în situația în care fapta a avut ca urmare producerea unui accident de circulație; posibilitatea achitării în termen de 48 de ore a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ, dacă acesta prevede o asemenea posibilitate; termenul de exercitare a căii de atac și organul la care se depune plângerea”.

Așadar, chiar în situația aplicării doar a sancțiunii principale a amenzii, este necesară încheierea unui act de constatare a contravenției, act procedural contravențional, împotriva căruia să poată fi exercitate căile de atac prevăzute de lege. Mai mult, chitanța prevăzută de art. 109 alin. (13) din legea criticată reprezintă dovada efectuării unei plăți, însă în această situație, actul în baza căruia se efectuează respectiva plată lipsește. O atare reglementare vine în contradicție și cu dispozițiile art. 31 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001, potrivit cărora: „Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia”, aspect ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

În plus, elementele obligatorii pe care chitanța trebuie să le conțină nu corespund cu cele ale procesului verbal, așa cum acestea sunt reglementate de art. 16 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001, iar natura juridică a chitanței nu poate fi una de act de constatare a contravenției. Din dispozițiile art. 109 alin. (13) din legea criticată rezultă că prin achitarea amenzii contravenționale, pe loc, agentului constator, persoana sancționată renunță la exercitarea căilor de atac prevăzute de lege. Or, prin lipsirea contravenientului de posibilitatea de a solicita unei instanței de judecată constatarea nelegalității respectivului act, o atare reglementare aduce atingere chiar dreptului fundamental al liberului acces la justiție prevăzut de art. 21 din Constituție.

3. Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice încalcă art. 22 alin. (1) din Constituție

Prevederea introdusă de alin. (4) al art. 109 din legea criticată este contrară și art. 22 alin. (1) din Legea fundamentală care ocrotește dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat că, spre exemplu, incriminarea conducerii pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are o anumită îmbibație alcoolică în sânge „nu reprezintă o încălcare a prevederilor art. 22 din Constituție, referitoare la dreptul la viață și la integritate

fizică și psihică, ci, dimpotrivă, au ca finalitate tocmai apărarea acestor drepturi, puse în pericol prin conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană aflată în stare de ebrietate” (Decizia nr. 20/2001).

În Decizia nr. 1135/2007, Curtea Constituțională a statuat că „reglementarea unor sancțiuni contravenționale pentru încălcarea acestor reguli este deplin justificată, din perspectiva interesului general ocrotit, iar aceste texte de lege nu restrâng drepturi constituționale, ci prevăd, în deplin acord cu principiile care fundamentează statul de drept, sancționarea unor fapte de încălcare a legii care pun în pericol siguranța circulației rutiere, în scopul prevăzut încă din primul articol al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, respectiv asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului. Așa fiind, reglementarea unor sancțiuni contravenționale pentru încălcarea acestor reguli este deplin justificată, din perspectiva interesului general ocrotit”.

Așadar, constatarea și sancționarea unor contravenții pentru depășirea limitelor de viteză privind circulația pe drumurile publice reprezintă, mai presus de toate, expresia protejării unui interes general, a siguranței circulației rutiere și a dreptului fundamental la viață și la integritate fizică, prevăzut de art. 21 alin. (1) din Constituție. Modificările aduse art. 109 din O.U.G. nr. 195/2002 referitoare la introducerea unor panouri de presemnalizare în absența cărora procesul verbal de constatare a contravenției este lovit de nulitate absolută aduc atingere tocmai posibilității poliției rutiere de a proteja acest interes general, conducând, în mod inevitabil la o practică de respectare a dispozițiilor legale privind limitele de viteză doar în zonele semnalizate ca atare. În afara zonelor semnalizate potrivit art. 109 alin. (4), organele abilitate ale statului sunt lipsite de posibilitatea de a proteja acest interes general, al asigurării siguranței pe drumurile publice, fiind lipsite practic de prerogativa sancționării încălcărilor legii.

În plus, posibilitatea asigurării respectării dispozițiilor legale de către poliția rutieră este limitată doar la zonele semnalizate ca atare, limitându-se efectiv competența acestor organe abilitate. O atare reglementare nu numai că aduce atingere art. 1 alin. (5) referitor la principiul respectării obligatorii a legilor și la securitatea raporturilor juridice, dar afectează chiar protejarea dreptului la viață și la integritate fizică prevăzut de art. 22 alin. (1) din Constituție.

4. Legea pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice încalcă

prevederile art. 1 alin. (5) coroborate cu cele ale art. 22 alin. (1) din Constituție

Legea supusă controlului de constituționalitate nu conține dispoziții referitoare la intrarea sa în vigoare la o dată ulterioară publicării sale, astfel încât devin incidente dispozițiile tezei I a art. 78 din Constituție, potrivit căruia „Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării”. Prin urmare, legea va intra în vigoare la 3 zile de la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I, astfel că respectarea prevederilor de la alin. (6) al art. 109 devine imposibilă într-un interval de timp atât de scurt. Așadar, orice acțiune de combatere a vitezei excesive, întreprinsă de poliția rutieră de la momentul intrării în vigoare a legii și până la montarea, de către administratorul drumului public a panourilor de atenționare cu privire la existența radarelor, va fi lovită de nulitate. Mai mult, potrivit alin. (10) al aceluiași articol, polițiștii care vor încerca să își exercite atribuțiile în aceste condiții vor fi pasibili de sancțiuni în condițiile art. 55 din Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului.

Ca o consecință, conducătorii auto ar putea înțelege că pe segmentele de drum fără panouri de avertisment pot depăși viteza legală fără a fi sancționați. Drept urmare, aplicarea legislației rutiere în ceea ce privește viteza de circulație pe drumurile publice va fi lipsită de componenta sancțiunii și se va îndepărta de la scopul ei, anume acela de a proteja viața și integritatea corporală a tuturor participanților la trafic.

Din această perspectivă, inexistența unor dispoziții tranzitorii care să asigure efectivitatea aplicării noilor dispoziții din legea criticată în condiții de deplină siguranță, încalcă art. 22 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia, „dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate”, întrucât în termenul de 3 zile de la data publicării legii în Monitorul Oficial și până la intrarea ei în vigoare este imposibilă amplasarea de panouri de semnalizare a radarelor pe toate drumurile publice din România, pentru ca poliția rutieră să își poată îndeplini în mod corespunzător rolul de a proteja un interes general, cel de asigurare a siguranței circulației pe drumurile publice.

Față de cele arătate, considerăm că lipsa unui termen rezonabil de intrare în vigoare a legii încalcă și prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii. Astfel, potrivit art. 54 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea celor două reglementări, astfel încât punerea în aplicare a noului act normativ să decurgă firesc și să evite retroactivitatea acestuia sau conflictul între norme succesive.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că prevederile Legii pentru modificarea art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt neconstituționale.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**